

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/29/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123011289
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3123011289.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Juraja Valáška na verejnom zasadnutí konanom dňa 23. júla 2024 prejednal odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Lučenci, trvale bytom C. D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Banská Bystrica – Kráľová v inej veci, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 75T/27/2023 zo dňa 26.01.2024 a jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výrokoch o treste odňatia slobody a o spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný A. B. odsudzuje podľa § 363 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 360 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. a), § 37 písm. m) a § 43 Tr. zák. na ďalší trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 75T/27/2023 zo dňa 26.01.2024 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) bol obžalovaný A. B. uznaný vinným z prečinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr. zák., pretože

napriek všeobecnej vedomosti o škodlivosti užívania neprimeraného množstva liekov a vedomosti o tom, že mu v minulosti bola diagnostikovaná závislosť od návykových látok, po tom, čo sa intoxikoval kombináciou nadmerného množstva farmák, menovite metamizolu a diklofenaku, čím sa priviedol do stavu nepričetnosti, dňa 19.06.2023 v čase o 20,00 hod. do približne 22,00 hod. v byte na adrese D. XXXX v tomto stave začal slovné napádať svoju družku a matku spoločného dieťaťa E. D. tým, že jej vulgárne nadával, svojimi rukami stláčal jej ruky a tvár, držal ju pod krkom a udrel ju, na čo chcela poškodená zavolať na políciu, následne jej podal do ruky telefón a povedal jej, že pokiaľ príde policajti, tak ju zabije a potom odišiel preč z bytu a asi po 20-tich minútach sa vrátil späť, pričom poškodenej opäť vulgárne nadával a v takomto stave tiež následne dňa 20.06.2023 od 08,00 hod. poškodenej obžalovaný opäť vulgárne nadával, stláčal ju a sotil ju o stenu, čím tak týmto svojim konaním vzbudil u poškodenej E. D. dôvodnú obavu o jej život a zdravie.

Bol za to odsúdený nasledovne (citácie):

Podľa § 363 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona a § 49 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Tento rozsudok ale nenadobudol právoplatnosť, pretože voči nemu podal v zákonnej lehote obžalovaný odvolanie čo do všetkých jeho výrokov, ako aj čo do konania, ktoré im predchádzalo.

V písomných dôvodoch odvolania prostredníctvom obhajcu uviedol aj to, že naďalej trvá na tom, že v konaní nebolo preukázané, že by svojim konaním naplnil skutkovú podstatu trestného činu opilstva. V konaní mu nebolo preukázané zavinenie, aspoň vo forme nedbanlivosti, ktoré sa vyžaduje pri uvedenom trestnom čine. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase spáchania skutku pre nepričetnosť nevedel rozpoznať protiprávnosť svojho konania a svoje konanie ovládať, nemôže byť pre uvedený skutok trestne zodpovedný. Uviedol, že bolo preukázané, že v čase skutku užil tabletky od bolesti, ktoré obsahujú účinnú látku diklofenak (liek Flector) a metamizol (liek Novalgin) z dôvodu neznesiteľnej bolesti zubov, ktorá u neho pretrvávala práve v inkriminovanom období. Práve v dôsledku tejto okolnosti bolo znalkyňou konštatované, že v čase spáchania skutku nemohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a svoje konanie ovládať, a teda bol v stave nepričetnosti. Pre naplnenie zákonných znakov trestného činu opilstva sa vyžaduje jeho zavinenie aspoň v rozsahu nevedomej nedbanlivosti. Má za to, že v jeho prípade absentuje subjektívna stránka ako obligatórny znak predmetnej skutkovej podstaty, teda jeho zavinenie. Má tiež za to, že v konaní nebolo ani len skúmané, že tieto účinné látky sú vôbec návykovými látkami v zmysle § 130 ods. 5 Tr. zák. Podľa zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných a psychotropných látkach, aby išlo o omamnú či psychotropnú látku, musia byť kumulatívne splnené dve podmienky. Po prvé – tieto látky musia spĺňať definičné kritériá podľa § 2 ods. 1 tohto zákona, ak ide o omamné látky, resp. podľa § 2 ods. 2 tohto zákona, ak ide o psychotropné látky. Po druhé – tieto látky musia byť konkrétne zaradené v prílohe č. 1 tohto zákona. V tejto súvislosti uviedol, že látka diklofenak alebo látka metamizol sa v zozname omamných či psychotropných látok vôbec nenachádzajú. Dodal tiež, že nie užitím návykovej látky došlo k vymiznutiu jeho rozpoznávacích a ovládacích schopností, ale v dôsledku užitia ich neprimeraného množstva. V tejto súvislosti nepopiera, že je všeobecne známe, že neprimerané množstvo liekov má nepriaznivý účinok na ľudský organizmus. Popiera však to, že je všeobecne známe, že by nadmerné požitie analgetík, ktorých cieľom je uľaviť človeku od bolesti, dokázalo spôsobiť stav nepričetnosti. Práve okolnosť, že nadmerné užitie liekov môže mať vplyv na rozpoznávaciu alebo ovládaciu schopnosť nie je ani uvedená v príbalových letákoch týchto liekov ako súčasť vedľajších účinkov, len potvrdzuje jeho tvrdenia. Z príbalových letákov k týmto liekom absolútne nevyplýva, že by mohli mať vplyv na psychiku človeka a už vonkoncom nie, že mali vplyv na rozpoznávacie a ovládacie schopnosti. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že nikdy predtým neužil lieky v takomto množstve. Nikdy predtým ho totiž neboleli zuby takým spôsobom, aby utlmenie bolesti riešil užitím viacerých liekov. Jeho jediným cieľom bolo si pomôcť od neznesiteľnej bolesti. Je presvedčený, že nemohol mať vedomosť o účinkoch kombinácie liekov, ktoré užil na bolesť, a teda sa nemohol dopustiť daného trestného činu ani len z nevedomej nedbanlivosti. Pokiaľ by odvolací súd skonštatoval, že aj napriek vyššie uvedeným skutočnostiam bolo preukázané jeho zavinenie, tak trest, ktorý mu bol uložený napadnutým rozsudkom považuje za neprimerane prísny. Tento trest zároveň nezohľadňuje „ľudskú stránku“ celého prípadu. Súd prvého stupňa pri ukladaní trestu pochybil, nakoľko prihliadal výlučne iba na priťažujúcu okolnosť, a to jeho trestnú minulosť, avšak opomenul skutočnosť, že existujú aj poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. a), b), resp. c) Tr. zák. Má za to, že skutočnosť, že si vzal lieky, aj keď možno väčšie ako odporúčané množstvo, aby potlačil neznesiteľnú bolesť, ktorú v tom čase pociťoval, čoho následkom bolo ovplyvnenie jeho psychiky až do stavu nepričetnosti, by malo byť zohľadnené pri rozhodovaní o treste. Na základe uvedeného má za to, že bolo na mieste využiť inštitút mimoriadneho zníženia trestu. Navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), d), e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a aby sám vo veci rozhodol tak, že ho spod obžaloby oslobodí.

Verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, avšak pri splnení všetkých zákonných podmienok uvedených v ustanoveniach § 293 ods. 6, ods. 7 Tr. por., keď obžalovaný výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní v rámci konečných návrhov:

· prítomný prokurátor krajskej prokuratúry uviedol, že napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch považuje za zákonný a správny s tým, že súd prvého stupňa sa vysporiadal so všetkými okolnosťami

prejednávaneho prípadu i obranou obžalovaného. Preto navrhuje, aby odvolací súd odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol podľa § 319 Tr. por.

· obhajkyňa obžalovaného sa v celom rozsahu pridržiavala konečného návrhu uvedeneho v písomných dôvodoch podaneho odvolania.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je len čiastočne dôvodné, aj to len vo vzťahu k výroku o treste.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba a odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

*** K výroku o vine ***

V rámci svojej prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok je vo výroku o vine správny a zákonný, pretože vykonané dôkazy sú vo vzájomnej zhode a svedčia o vine obžalovaného aj bez tých najmenších pochybností.

Podľa názoru odvolacieho súdu vykonal súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní všetky potrebné dôkazy (teda pre svoje rozhodnutie dostatočné dokazovanie), ktoré následne vyhodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, kto ich obstaral (§ 2 ods. 12 Tr. por.). Svoje rozhodnutie logicky i presvedčivo odôvodnil, pričom dal dostatočné odpovede na všetky podstatné námietky obžalovaného (najmä na stranách 10 až 16 napadnutého rozsudku), ktoré tento predniesol už na súde prvého stupňa a niektoré z nich zopakoval aj v písomných dôvodoch odvolania. Odvolací súd považuje závery súdu prvého stupňa za správne a v plnom rozsahu preto na ne poukazuje.

Ani odvolací súd nemá žiadne pochybnosti o tom, že obžalovaný spáchal skutok uvedený vo výrokovej časti napadnutého rozsudku.

K odvolacím námietkam obžalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

Podstatou odvolania obžalovaného bolo to, či ním požitie lieky boli vôbec návykovými látkami v zmysle § 130 ods. 5 Tr. zák. a či sa mohol dopustiť stíhaného trestného činu čo len z nevedomej nedbanlivosti.

Podľa § 363 ods. 1 Tr. zák. kto sa požitím alebo aplikáciou návykovej látky, hoci aj z nedbanlivosti, privedie do stavu nepríčetnosti, v ktorom sa dopustí konania, ktoré má inak znaky trestného činu, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov; ak sa však dopustí konania, ktoré má inak znaky trestného činu, na ktorý zákon ustanovuje miernejšiu trest, potrestá sa týmto miernejším trestom.

Samotný názov uvedeneho trestného činu – opilstvo je do určitej miery skresľujúci, nakoľko môže evokovať presvedčenie, že jeho primárnym a jediným cieľom je postihovať osoby, ktoré sa do stavu nepríčetnosti privedli požitím len alkoholických nápojov. Takýto záver je však celkom zjavne nesprávny, nakoľko podľa vyššie citovanej skutkovej podstaty môže ísť o akúkoľvek návykovú látku.

Objekt nie je možné jednoznačne ustáliť, nakoľko v zásade možno uviesť všetky záujmy chránené celým Trestným zákonom.

Subjekt je v danom prípade všeobecný, uvedeneho trestného činu sa môže dopustiť ktorákoľvek fyzická osoba.

Subjektívna stránka je vyjadrená alternatívne, t.j. postačuje čo i len nedbanlivostné konanie. Je nevyhnutné v tomto smere uviesť, že subjektívna stránka sa vzťahuje na uvedenie sa do stavu nepríčetnosti, nie na samotné konanie, ktoré má inak znaky niektorého z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona.

Objektívna stránka je vyjadrená alternatívne, t.j. páchatel' sa do stavu nepríčetnosti musí priviesť požitím alebo aplikáciou návykovej látky, pričom v uvedenom stave sa musí dopustiť konania, ktoré má inak znaky trestného činu.

Z pohľadu teórie je možné uviesť, že v prípade trestného činu opilstva dochádza v zásade k výnimočnej situácii – k potrestaniu páchatela, ktorý inak nie je trestne zodpovedný. Podmienkou vyvedenia trestnej zodpovednosti je preukázaný stav nepríčetnosti, pričom uvedený záver musí vychádzať z riadneho znaleckého dokazovania, v rámci ktorého musí znalec jednoznačne, bez akýchkoľvek pochybností konštatovať úplné vymiznutie aspoň jednej zložky uvedenej v § 23 Tr. zák. (ako tomu bolo aj v prejednávanej príhode).

Stav nepríčetnosti musí byť vyvolaný zavineným konaním páchatela, t.j. páchatel' by pri požití alebo aplikácii návykovej látky mal minimálne vzhľadom na okolnosti a osobné pomery vedieť o tom, že aplikáciou (požitím) návykovej látky sa privedie do stavu nepríčetnosti. Teda v prípade, ak by stav nepríčetnosti, hoci vyvolaný konaním páchatela, nebol pokrytý zavinením, nebolo by možné vyvodiť trestnú zodpovednosť za uvedený trestný čin a išlo by len a výlučne o okolnosť vylučujúcu protiprávnosť.

Záver o tom, že páchatel' sa požitím návykovej látky priviedol do stavu nepríčetnosti, je právnou otázkou, t.j. na túto otázku musí nájsť odpoveď orgán činný v trestnom konaní alebo súd, pričom vychádzajú zo záverov znaleckého posudku.

Ak sa do stavu nepríčetnosti priviedol páchatel' použitím alebo aplikáciou návykovej látky alebo inak, je nevyhnutné spoľahlivo objasniť, či tak učinil zavinené, či nie, a pokiaľ je tu zavinenie páchatela v uvedenom smere, je nutné skúmať formu a obsah zavinenia, t.j. či bude páchatel' trestne zodpovedný v plnom rozsahu alebo len za trestný čin opilstva alebo či nebude trestne zodpovedný vôbec.

Podľa § 130 ods. 5 Tr. zák. návykovou látkou sa na účely tohto zákona rozumie alkohol, omamné látky, psychotropné látky a ostatné látky spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacíe schopnosti, alebo sociálne správanie.

Za návykové látky sú považované v zmysle zákonnej definície vymedzené látky – alkohol, omamné látky, psychotropné látky a ostatné látky, ktoré sú spôsobilé negatívne ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho rozpoznávacíe a ovládacie schopnosti, alebo sociálne správanie. Pre naplnenie definície teda musia byť kumulatívne splnené obidva znaky – 1/ musí ísť o niektorú z týchto látok a zároveň 2/ tieto látky musia byť spôsobilé na to, aby v dôsledku ich užitia bol človek ovplyvnený – buď je negatívne ovplyvnená jeho psychika, alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacíe schopnosti, alebo sociálne správanie.

Ostatné látky spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacíe schopnosti, alebo sociálne správanie z hľadiska tohto pojmu sú napr. látky s rovnakými účinkami ako látky omamné alebo psychotropné, ale zatiaľ nezaradené do skupín prílohy č. 1 k zákonu č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch, ale spĺňajúce definičné kritériá. Medzi ostatné látky možno zaradiť aj bežne používané či dostupné látky (napr. v liekoch).

Návyková látka sa teda môže považovať za návykovú len v tom prípade, ak spĺňa v zmysle zákona všetky požiadavky na typ návykovej látky – čiže musí byť alkoholom podľa osobitného zákona alebo omamnou alebo psychotropnou látkou, ktorá je zaradená medzi látky uvedené v prílohe osobitného zákona, a zároveň musí byť svojou koncentráciou a množstvom spôsobilá na vyvolanie negatívnych dôsledkov, ktoré sú v zákonomnom znení vymedzené alternatívne:

- negatívne dokáže ovplyvniť psychiku človeka – má teda schopnosť vyvolávať napr. eufóriu a následne depresiu, negatívne až suicidálne myšlienky, agitovanosť, podráždenosť, psychomotorický nepokoj a tiež aj zlosť alebo agresivitu,
- negatívne dokáže ovplyvniť ovládacie schopnosti človeka – v takomto prípade je teda schopná ovplyvniť to, že človek nebude schopný dokonale ovládať svoje konanie, resp. bude robiť veci, ktoré by za bežných okolností nerobil,
- negatívne dokáže ovplyvniť rozpoznávacíe schopnosti človeka – v danom prípade ide o subjektívnu schopnosť každého človeka rozpoznávať určité deje a konanie, pričom si pod vplyvom návykovej látky neuvedomuje skutočnosti, ktoré môžu byť akceptovateľné spoločnosťou a ktoré nie,

· negatívne dokáže ovplyvniť sociálne správanie človeka – sociálne správanie môže mať v tomto prípade rôzne charakteristické črty od nekomunikatívnosti až ku prehnanému spoločenskému prejavovaniu sa.

K tomu je potrebné uviesť, že v príbalových letákoch jednotlivých liekov je uvedené aj to, že pri odporúčanom dávkovaní lieku Novalgin nie je známe žiadne ovplyvnenie sústredenosti, resp. že vedľajším účinkom lieku Flector je podráždenosť.

Správne preto súd prvého stupňa v rámci hodnotenia vykonaného dokazovania dospel k záveru, že bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný pred spáchaním skutku užil veľké množstvo liekov Novalgin a Flector, v dôsledku čoho došlo u neho k vymiznutiu ovládacích a rozpoznávacích schopností. Pritom tieto ním užívané lieky obsahovali aj účinné látky, ktoré možno celkom iste zaradiť pod zákonnú definíciu návykovej látky v zmysle § 130 ods. 5 Tr. zák.

Je síce pravdou, že v príbalových letákoch týchto liekov sa medzi vedľajšími účinkami pri prekročení odporúčanej dávky výslovne neuvádza aj vplyv na rozpoznávacie a ovládacie schopnosti, avšak podľa oboznámených príbalových letákov sa môžu vyskytnúť aj vedľajšie účinky, ktoré nie sú uvedené v tejto písomnej informácii, pričom užívanie liekov sa odporúča presne tak, ako povie lekár. Obžalovaný ale jednoznačne prekročil maximálne dávkovanie liekov s upozornením, že v takom prípade mal kontaktovať lekára či navštíviť pohotovosť, čo však neurobil, a to napriek tomu, že už mal z minulosti opakované „negatívne skúsenosti“ s užívaním návykových látok.

Za správny považoval odvolací súd aj záver súdu prvého stupňa, že je všeobecne známe, že lieky obsahujú liečivá – účinné látky, ktoré sú návykovými látkami v zmysle § 130 ods. 5 Tr. zák., pretože dokážu svojimi účinkami nepriaznivo ovplyvniť správanie človeka alebo jeho ovládacie či rozpoznávacie schopnosti, a to aj nepriaznivo v prípade nesprávneho užívania, čomu zodpovedá aj výpoveď znalkyne A. F. G., podľa ktorej aj užitie neprimeraného množstva diklofenaku alebo aj neprimeraného množstva metamizolu môže spôsobiť intoxikáciu, v dôsledku ktorej dochádza k vymiznutiu ovládacích a rozpoznávacích schopností, a teda dochádza aj k ovplyvneniu správania človeka, čo bolo napokon znalkyňou konštatované aj u obžalovaného v prejednávanej veci.

Napokon sa odvolací súd stotožnil aj so záverom súdu prvého stupňa, že obžalovaný síce nevedel, že užitím väčšieho množstva liekov sa môže priviesť do stavu nepričetnosti, avšak vzhľadom na okolnosti (všeobecná vedomosť o nepriaznivých účinkoch požitia väčšieho množstva liekov vrátane nevhodnosti kombinácie užívania viacerých liekov) a svoje osobné pomery (v minulosti už mu boli viackrát ukladané aj ochranné liečenia, vrátane protitoxikomanického liečenia, teda bol si vedomý nepriaznivého vplyvu návykových látok na jeho osobu a jeho konanie, ktoré „nadobudlo“ až trestnoprávny rozmer) o tom vedieť mal a mohol.

Všetky usvedčujúce dôkazy vytvárali dostatočnú logickú reťaz dôkazov svedčiacich o vine obžalovaného aj bez tých najmenších pochybností. Tieto dôkazy napokon dostatočne vyvracali obranu obžalovaného, ktorú v trestnom konaní prezentoval, a preto odvolací súd nemohol prisvedčiť žiadnej z jeho odvolacích námietok.

Vyššie uvedené skutočnosti sú len tie najdôležitejšie, ktoré považoval odvolací súd za potrebné uviesť vzhľadom na odvolaciu argumentáciu obžalovaného vo vzťahu ku skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa, pričom s podrobnejším odôvodnením v tomto smere odkazuje na písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku, aj pokiaľ ide o ďalšie nepochybné závery súdu prvého stupňa vyplývajúce z vykonaného dokazovania, že obžalovaný sa v stave nepričetnosti následne dopustil konania majúce inak znaky prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 127 ods. 5 Tr. zák. Odvolací súd totiž poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého stupňa a súdu druhého stupňa tvoria jednotu.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu vykonané dokazovanie na súde prvého stupňa preto svedčilo pre jediný možný záver, že obžalovaný požitím návykovej látky sa z nebanlivosti priviedol do stavu nepričetnosti, v ktorom sa dopustil konania, ktoré má inak znaky prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 127 ods. 5 Tr. zák. Nepochybné tak obžalovaný svojim konaním popísaným v skutkovej

vete napadnutého rozsudku naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr. zák., pre ktorý ho súd prvého stupňa aj (správne) uznal vinným.

*** K výroku o treste ***

Pokiaľ ide o výrok o treste, odvolací súd v prípade tohto odvolaním obžalovaného napadnutého výroku zistil viaceré nesprávnosti.

1/

V prvom rade je potrebné uviesť, že odvolací súd považoval nápravu obžalovaného za podstatne sťaženu, a to vzhľadom k jeho doterajšej súdnej trestnosti (keď bol opakovane súdne trestaný pre násilné trestné činy, najmä trikrát pre nebezpečné vyhrážanie, pričom posledný nepodmienečný trest odňatia slobody uložený mu pre tento trestný čin vykonal „iba“ dňa 30.03.2023), a preto u neho neprichádzalo do úvahy uloženie iného druhu trestu ako nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Keďže však obžalovaný v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku (aj v čase vyhlásenia tohto rozsudku odvolacieho súdu) vykonával (od 20.11.2023) nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov uložený mu v inej jeho trestnej veci (Okresný súd Trenčín sp. zn. 3T/37/2021), bolo potrebné mu uložiť takýto druh trestu ako ďalší trest podľa § 43 Tr. zák. Obžalovaný bol totiž odsúdený za trestný čin, ktorý spáchal predtým, než bol trest uložený skorším rozsudkom vykonaný, a bol mu ukladaný trest rovnakého druhu. Zároveň odvolací súd nepokladal na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného za dostatočný tento skôr uložený nepodmienečný trest odňatia slobody obžalovanému (§ 44 Tr. zák.).

2/

Ďalej odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vo výroku o treste nesprávne uviedol (použil) ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák. Je síce pravdou, že obžalovaný sa stíhaného skutku dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, ale podmienený trest odňatia slobody mu bol právoplatne „premenený“ na nepodmienečný trest odňatia slobody pred vyhlásením napadnutého rozsudku.

Z už ustálenej súdnej praxe vyplýva, že ak došlo k nariadeniu výkonu podmieneného trestu odňatia slobody uloženého skorším rozsudkom podľa § 50 ods. 4 alebo § 52 ods. 1 Tr. zák. predtým, ako bol uložený súhrnný trest, považuje sa tento trest, výkon ktorého bol pôvodne podmienne odložený, za nepodmienečný. Z tohto vyplýva, že ak súd neupustí od uloženia súhrnného trestu (§ 44 Tr. zák.), uloží – v zmysle § 42 ods. 1, ods. 2 veta druhá Tr. zák. podľa zásad na uloženie úhrnného trestu prísnejší súhrnný trest odňatia slobody ako trest uložený skorším rozsudkom a jeho výkon podmienne neodloží podľa § 49, § 50 Tr. zák., prípadne podľa § 51, § 52 Tr. zák. (R 49/2014).

Podľa právneho názoru tohto senátu odvolacieho súdu je možné vyššie uvedenú súdnu prax „aplikovať“ aj na prípad, kedy sa má páchatelovi ukladať ďalší trest podľa § 43 Tr. zák.

3/

Napokon odvolací súd prisvedčil aj jednej odvolacej námietke obžalovaného, a to tej, že súd prvého stupňa mu mal priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. a) Tr. zák. Obžalovaný však navrhol, aby bolo prihliadnuté aj na poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. b), c) Tr. zák.

Podľa § 36 Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel

- a) spáchal trestný čin v ospravedliteľnom silnom citovom rozrušení,
- b) spáchal trestný čin v dôsledku nedostatku vedomostí alebo skúseností,
- c) spáchal trestný čin v spojitosti s negatívnymi dôsledkami svojej choroby.

K poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. a) Tr. zák. odvolací súd uvádza, že ospravedliteľným silným citovým rozrušením bude spravidla taký stav duševného rozpoloženia páchatela, ktorý nepriaznivo ovplyvňuje jeho rozumovú alebo vôľovú zložku konania, čím významným spôsobom znižuje mieru jeho zavinenia. Treba ním rozumieť silné citové pohnutie páchatela (prežívanie intenzívnej emócie), pričom povaha takéhoto citového pohnutia (strach, zlosť, radosť, ale aj bolesť) nemá na priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti vplyv. Podstatou silného rozrušenia môže byť krátkodobá duševná porucha alebo iný stav vyvolaný ochorením, silnou telesnou či duševnou vyčerpanosťou, prežitím otrasnej udalosti, útokom na osobu páchatela a pod.

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že obžalovaný pred spáchaním skutku požil lieky kvôli silnej bolesti zubov, ktorú mal v živote takú po prvýkrát, pričom aj poškodená uviedla, že obžalovaný dovtedy nemal bolesti zubov. Nebyť jeho bolesti zubov, stíhaný skutok by sa možno ani nestal. Túto okolnosť bolo potrebné zohľadniť v prospech obžalovaného preto práve priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. a) Tr. zák.

V prípade ostatných obžalovaným „navrhovaných“ poľahčujúcich okolností už ale odvolací súd nedospel k záveru, že na tieto by bolo možné prihliadať. V prípade poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. b) Tr. zák. odvolací súd len odkazuje na svoje vyššie uvedené úvahy, v smere všeobecnej vedomosti o nepriaznivých účinkoch požitia väčšieho množstva liekov vrátane nevhodnosti kombinácie užívania viacerých liekov. V prípade poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. c) Tr. zák. odvolací súd naopak uvádza, že musí ísť o chorobu, ktorej dôsledkom nie je nepričetnosť, ale iba znížená pričetnosť, čo teda nie je prejednaný prípad.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Odvolací súd dospel k záveru, že s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. a) Tr. zák., ktorú u obžalovaného zistil, teda pri vyrovnanom pomere poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (1:1), kedy sa mu mal trest ukladať v trestnej sadzby 6 mesiacov až 3 roky (§ 363 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 360 ods. 2 Tr. zák.), ako aj na to, že rozhodoval len o odvolaní obžalovaného (v jeho prospech), bolo potrebné zmierniť výmeru trestu odňatia slobody, ktorú určil v napadnutom rozsudku súd prvého stupňa.

Odvolací súd potom dospel k záveru, že účel trestu bude u obžalovaného naplnený uložením ďalšieho (nepodmienečného) trestu odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, ktorý považoval za primeraný i spravodlivý.

Na výkon takto uloženého trestu odvolací súd (rovnako ako súd prvého stupňa) zaradil obžalovaného do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., pretože obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin. Odvolací súd zároveň nezistil žiadne dôvody pre miernejší spôsob výkonu trestu, teda že by jeho náprava mohla byť lepšie zaručená v ústave na výkon trestu s miernejším – minimálnym stupňom stupňa (§ 48 ods. 4 Tr. zák.).

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil v napadnutom rozsudku výroky o treste odňatia slobody a o spôsobe jeho výkone a následne sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že uložil obžalovanému A. B., s prihliadnutím aj na jednu poľahčujúcu okolnosť, miernejší ďalší trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Výrok o vine uvedený v napadnutom rozsudku zostal týmto zrušením nedotknutý.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.